

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2018

VIII. volební období

Pozměňovací návrh

poslankyně

Heleny Válkové

**k návrhu zákona o zpracování osobních údajů
(sněmovní tisk č. 138)**

Pozměňovací návrh

k návrhu zákona č./2018 Sb., o zpracování osobních údajů (sněmovní tisk č. 138)

Návrh zákona o zpracování osobních údajů se mění takto:

Za § 15 se vkládá nový § 16, který zní:

„§ 16

Zpracování osobních údajů za účelem vědeckého nebo historického výzkumu nebo pro statistické účely

(1) Správce nebo zpracovatel při zpracování osobních údajů za účelem vědeckého nebo historického výzkumu nebo pro statistické účely zajistí dodržování konkrétních opatření k ochraně zájmů subjektu údajů, která odpovídají stavu techniky, nákladům na provedení, povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování i různě pravděpodobným a závažným rizikům pro práva a svobody fyzických osob. Taková opatření mohou zahrnovat zejména

- a) technická a organizační opatření zaměřená na důsledné uplatnění povinnosti podle čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679,
- b) pořizování záznamů alespoň o všech operacích shromáždění, vložení, pozměnění a výmazu osobních údajů, které umožní určit a ověřit totožnost osoby provádějící operaci, a uchovávání těchto záznamů nejméně po dobu 2 let od provedení operace,
- c) informování osob zpracovávajících osobní údaje o povinnostech v oblasti ochrany osobních údajů,
- d) jmenování pověřence,
- e) zvláštní omezení přístupu k osobním údajům v rámci správce nebo zpracovatele,
- f) pseudonymizaci osobních údajů,
- g) šifrování osobních údajů,
- h) opatření k zajištění trvalé důvěrnosti, integrity, dostupnosti a odolnosti systémů a služeb zpracování,
- i) opatření umožňující obnovení dostupnosti osobních údajů a včasný přístup k těmto údajům v případě incidentů,
- j) proces pravidelného textování, posuzování a hodnocení účinnosti zavedených technických a organizačních opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování,
- k) zvláštní omezení přenosu osobních údajů do třetí země, nebo
- l) zvláštní omezení zpracování osobních údajů pro jiné účely.

(2) Pokud to umožňuje dosáhnout účelu uvedeného v odstavci 1, osobní údaje uvedené v čl. 9 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 správce nebo zpracovatel dále zpracovává v podobě, která neumožňuje identifikaci subjektu údajů, ledaže tomu brání oprávněné zájmy subjektu údajů.

(3) Nestanoví-li jiný právní předpis jinak, čl. 15, 16, 18 a 21 a v jim odpovídajícím rozsahu též článek 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 se použijí přiměřeně nebo se splnění povinností správce nebo zpracovatele nebo uplatnění práva subjektu údajů stanovených těmito články odloží, je-li to nezbytné a svým rozsahem přiměřené k naplnění účelu zpracování uvedeného v odstavci 1. Článek 15 a v jemu odpovídajícím rozsahu též článek 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 se nepoužije, pokud je zpracování nezbytné pro účely vědeckého výzkumu a poskytnutí informací by vyžadovalo nepřiměřené úsilí.“
Následující ustanovení se přečíslovají.

Odůvodnění

Vládní návrh zákona o zpracování osobních údajů (tisk 138) dostatečně nevyužívá některé zvláštní výjimky, které umožňuje Obecné nařízení o ochraně osobních údajů upravit vnitrostátním předpisem. Jde zejména o výjimky pro účely vědeckého a historického výzkumu a pro statistické účely (výjimky pro účely archivace ve veřejném zájmu upravuje novela zákona o archivnictví, která je součástí doprovodného změnového zákona uvedeného v tisku 139).

Ustanovení se vztahuje na jakékoli osobní údaje, včetně zvláštních kategorií osobních údajů podle článku 9 a 10 GDPR, jak je ostatně zřejmé i z odst. 2. Ustanovení odst. 1 a 2 tak představuje i předvídaný právní podklad ke zpracování tzv. citlivých osobních údajů ve smyslu článku 9 odst. 2 písm. j) GDPR.

Úprava zpracování pro účely vědeckého nebo historického výzkumu nebo pro statistické účely se řídí článkem 89 GDPR. Jeho odstavec 1 požaduje, aby takové zpracování podléhalo zvláštním zárukám práv a svobod subjektu údajů, které mají zejména zajistit aplikaci principu minimalizace údajů. Jde o ustanovení, které se vztahuje přímo na správce a zpracovatele, a nevytváří povinnost členského státu přijmout zvláštní vnitrostátní úpravu.

Vzhledem k tomu, že GDPR je velmi abstraktní, jsou pro usnadnění postupu jednotlivých správců příklady odpovídajících opatření uvedeny v navrženém ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) – l). Nejde o taxativní výčet, nicméně tato příkladmo uvedená opatření se opírají o různá další ustanovení GDPR, zejm. čl. 24, 32 a 37. Při stanovení odpovídajících konkrétních opatření musí správce, příp. zpracovatel, vycházet z povahy, rozsahu, kontextu a dalších charakteristik příslušného zpracování.

V odstavci 2 se reaguje na požadavky čl. 9 odst. 2 písm. j), tedy na poskytnutí vhodných záruk ochrany základních práv a zájmů subjektu údajů. Tato záruka vychází z obecného požadavku s čl. 89 odst. 1 GDPR a v souladu s čl. 9 odst. 2 písm. j) upřesňuje, že před anonymizací je nutno přihlížet nejen ke splnění účelu zpracování (tj. k tomu, zda bude vztah údajů ke konkrétním osobám dále nezbytnou součástí výzkumu nebo statistiky), ale i k širším zájmům subjektu údajů (tj. například k možnosti využít prováděný výzkum k léčbě subjektu údajů, pokud zkoumaná látka nebo léčebný postup nabídne nové možnosti léčby konkrétních osob).

V odstavci 3 se konečně přiznávají v nezbytném rozsahu (arg. „přiměřeně“), který je dán konkrétními požadavky výzkumu nebo statistického zpracování, výjimky a odchylky ze všech těch povinností správce a práv subjektu údajů, ze kterých to umožňuje čl. 89 odst. 2 GDPR. Vzhledem k významu vědeckého výzkumu se navíc přiznává další dílčí výjimka z práva na přístup odůvodněná náročností administrace tohoto práva.

Navržená úprava se z důvodů kompatibility podmínek vědeckého a historického výzkumu a statistické činnosti i konkurenceschopnosti správců a zpracovatelů v ČR úzce inspirovuje odpovídajícími ustanoveními § 22 a § 27 adaptačního zákona Spolkové republiky Německo. Nepřebírá se však povinnost pseudonymizace tzv. citlivých údajů, neboť toto opatření je v čl. 89 odst. 1 GDPR uvedeno jen příkladmo.

V Praze, 25 května 2018

Helena Válková v. r.

Navrhované znění zákona s vyznačením navrhovaných změn

Hlava II

Díl 1

Obecná ustanovení

§ 16

Zpracování osobních údajů za účelem vědeckého nebo historického výzkumu nebo pro statistické účely

(1) Správce nebo zpracovatel při zpracování osobních údajů za účelem vědeckého nebo historického výzkumu nebo pro statistické účely zajistí dodržování konkrétních opatření k ochraně zájmů subjektu údajů, která odpovídají stavu techniky, nákladům na provedení, povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování i různě pravděpodobným a závažným rizikům pro práva a svobody fyzických osob. Taková opatření mohou zahrnovat zejména

- a) technická a organizační opatření zaměřená na důsledné uplatnění povinnosti podle čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679,
- b) pořizování záznamů alespoň o všech operacích shromáždění, vložení, pozměnění a výmazu osobních údajů, které umožní určit a ověřit totožnost osoby provádějící operaci, a uchovávání těchto záznamů nejméně po dobu 2 let od provedení operace,
- c) informování osob zpracovávajících osobní údaje o povinnostech v oblasti ochrany osobních údajů,
- d) jmenování pověřence,
- e) zvláštní omezení přístupu k osobním údajům v rámci správce nebo zpracovatele,
- f) pseudonymizaci osobních údajů,
- g) šifrování osobních údajů,
- h) opatření k zajištění trvalé důvěrnosti, integrity, dostupnosti a odolnosti systémů a služeb zpracování,
- i) opatření umožňující obnovení dostupnosti osobních údajů a včasný přístup k těmto údajům v případě incidentů,
- j) proces pravidelného textování, posuzování a hodnocení účinnosti zavedených technických a organizačních opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování,
- k) zvláštní omezení přenosu osobních údajů do třetí země, nebo
- l) zvláštní omezení zpracování osobních údajů pro jiné účely.

(2) Pokud to umožňuje dosáhnout účelu uvedeného v odstavci 1, osobní údaje uvedené v čl. 9 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 správce nebo zpracovatel dále zpracovává v podobě, která neumožňuje identifikaci subjektu údajů, ledaže tomu brání oprávněné zájmy subjektu údajů.

(3) Nestanoví-li jiný právní předpis jinak, čl. 15, 16, 18 a 21 a v jim odpovídajícím rozsahu též článek 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 se použijí přiměřeně nebo se splnění povinností správce nebo zpracovatele nebo uplatnění práva subjektu údajů stanovených těmito články odloží, je-li to nezbytné a svým rozsahem přiměřené k naplnění účelu zpracování uvedeného v odstavci 1. Článek 15 a v jemu odpovídajícím rozsahu též článek 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 se nepoužije, pokud je zpracování nezbytné pro účely vědeckého výzkumu a poskytnutí informací by vyžadovalo nepřiměřené úsilí.